

U 7 sati po podne zauzeše razna društva pod hrvatskim zastavama, učeća mladež itd. veš svoja mjesta pred kolodvorom, da odprate svoga kralja, koji u 8 sati odlazi. Sve ulice kund se kralj vozio do kolodvora čarobno su razsvjetljene i prepune naroda, koji hoće, da ga još jedanput vidi i pozdravi. Ovakog stavlja hrvatska prijestolnica još nije vidjela od vremena narodne neodvisnosti. Računa se, da je u ovz tri dana preko 50.000 vanjskog naroda posjetilo Zagreb. Mnogi se u večer vraćase, jer njim nije bilo moguće naći stana. Kralj je ostao aprav zadrživen veličanstvenim dočekom. Ponasaje građanstva svak hvatli, a izkaz protiv provokatornih zastavam smatraju kao poželjivo zlo, ali nužno zlo. Zivio hrvatski kralj!

Dieljenje mjestne občine Lovran.

U sjednici istarskoga sabora od 30. jama 1894. prihvatila je talijanska većina zakonsku osnovu, po kojoj bi se imala mjestna ili politička občina Lovran razdieliti u dvije mjestne občine. Jednu bi sačinjavale porezne občine Lovran sa sv. Frančiškom, Opric i Tulševica, a sjelo bi njoj bilo u Lovranu. Druga bi obostojala iz poreznih občina Mošćenica, Draga, Kraj i Kalac te Berseč i Martina, a sjelo bi njoj bilo u Mošćenicih.

Na taj predlog postavila je hrvatsko-slavonska saborska većina protupredlog, koj nije protivan dielitbi, nego kojega je smisao, da se ima stvar prije dobro izpitati, pak onda o stvari odlučiti. Protupredlog manjine išao je na to, da se dobro razvidi, jeli bi bila dielitba potrebna i korisna.

C. kr. vladu nije predloga većine podastrija kranj na potvrdu, nego je odredila, da se samo pučanstvo rečenih poreznih občina upita, da li hoće, da se občina dieli, ili da ostane kako je, pak da se možda ustroje upravna vieća sa sjelom u Mošćenicih i Berseču. Ona je zadovoljila njekim načinom manjini, htjela je iz ustiju puka znati, hoće li dieljenje ili ne, jeli smatra, da mu je to potrebno i koristno ili ne. Slobodnomnoga načina nemoze se niti misliti.

A ipak su istarski i trčevski tako zvani slobodnomni ili liberalni listovi graknuli na vladu jednoglasno, što je onako odredila, što je naredila, da se kuće-gospodare za mnjenje pita. Oni su tom prilikom proglasili zakonsku osnovu za dieljenje mrtvom i pokopanom; rekli su drugim riječi, da je njihova saborska većina predložila bila nješto, protiv čemu je pučanstvo tiele mjestne občine lovranske, pak i tim su pokazali svoje lažno slobodnomnje i svoju krivu nstavornost.

Hrvatski i slovenski listovi nisu se izrekli nit za niti protiv dieljenja. Oni su čekali, da puk izreče svoje. Među pučanstvom občine bile su dvie struje: jedni su bili mnjenja, da je bolje, da občina ostane kako je, drugi, da se razdieli. Prema tomu su jedni i drugi i radili. Jedni i drugi imali su štogod za se. Oni, koji su bili protiv dieljenja, činili su to glavno sa finacjalnoga gledišta. Rekli su, da će imati občinari onako kako su, manje troška, nego ako se razdieli. I tu njim se ne može dati krivo, jer je stalno, da će razdieljeni imati većih troškova: dva občinska glavarstva uvijek više stoje nego li jedno. Oni, koji su za dielitbu, govorili su, da je Lovran predaleko za njeko porezne občine. Pak da njim treba olakšati pristup k občinskomu glavarstvu fin, da se u Mošćenicih ustroje drugo glavarstvo. I u tom ne može njim se dati krivo.

Do posljednjega tjedna nije se znalo, kamo će većina, pače držalo se, da će biti

većina proti dielitbi. To valja imenito za Berseču. Nego prošloga tjedna obdržavala se je sjednica občinskoga zastupstva u Lovranu, koja je reč bi u stvari odlučna. U toj sjednici došlo je do prepiraka između Bersečana i Mošćeničana na jednoj i između Lovranaca na drugoj strani. Jedni su drugim koješta predbacivali. Udalj tog nastao je preokretaj imenito kod Bersečana, dočim su se mošćenički zastupnici otrdili u misli, da se imadu dieliti.

Nedjelja dne 20. t. mj. došlo je do saslušanja kućnih gospodara, istodobno u Lovranu, Mošćenicih i Berseču, pod vodstvom vladinih komesara.

Većina kućnih gospodara uzdržala se je od glasovanja. Do preko sto jih je glasovalo u Mošćenicih, toliko i u Berseču, pa po prilici toliko u Lovranu, i skoro svi, navlastito u Mošćenicih i Berseču, izrekli su se za dielitbu. Ostali, koji nisu glasovali, uzimlju se po naročitoj izjavi c kr. vlade kao da su za većinu glasovaših, dakle za dielitbu.

Sad se je dakle kućno gospodare saslušalo, i njihova će se svakako o obzir uzeti, jer inače zašto saslušaj. Občina lovranska će se dakle dieliti. Kad će se to dogoditi, ili je drugo pitanje. Sad treba još raznih izvida imenito glede porezne suage občinara, dopisivanja, između raznih oblasti itd. Službena osoba izrazila se je s toga, da će proći još mnogo vremena prije, nego li do razdieljenja dođe.

Medjutim nemozemo svim skupa drugo preporučiti, nego da se među sobom snasaju kao rođjena braća, kao oni, koji su još po zakonu obvezani, da još neko vrijeme skupno rade. To im preporučamo najtoplije u njihovom vlastitom interesu, i u ime narodnje časti. Da i u ime narodnje časti.

Misao na dielitbu mjestne občine lovranske potekla je u novije doba od naših narodnih protivnika. Oni su bili uvidili, da ne mogu prevladati u cijeloj dosadanjoj mjestnoj občini; predložili su dielitbu za to, da mogu prevladati barem u budućoj lovranskoj občini. I naših bijaše i jest, koji su s toga razloga, narodno-političkoga, bili proti dielitbi.

Mi se švrsto nadamo, da je bojazan naših u toj stvari i nada Talijana i talijanaša neopravdana.

Dok su još zajedno, nerazdieljeni, dohće sigurno. kako su i dosad, osim u jednom slučaju, raditi skupno, kao jednokrvna braća, proti svojim krivim neprjateljima.

Kad se jednom razdieli, onda će se Mošćeničani i Bersečani pokazati kao vjerni sinovi svoje domovine, kao prvi Hrvati. O tom ne droje niti naši protivnici. Oni su ih htjeli od Lovrana odciepiti samo zato, da mogu bar u budućoj lovranskoj občini dobiti prevagu.

Ali i u lovranskih občinarilu vrijie hrvatska krv. Par stotina njih se jo doista kod posljednjega brojenja upisalo među Talijane, ali njih blizu tri tisuće upisani su u Hrvate i jesu Hrvati, govore samo hrvatski. I oni neće zatajiti svoga jezika, svoga roda ni poroda, svoje majke. U gradiću Lovranu samom ima čestih Hrvata, a s njima će za stalno i občinari iz ladanjskih občina. Talijani su jednom na usta jur zaboravljeno. Čudera rekli, da treba pučanstvo iz ladanjskih občina lovranskih osiromašiti na korist gradjana. Mi pako smo manjeja i uvjerenja, da će naši čestiti građani zajedno sa našim vriednim seljaci raditi na to, da ne propade ni grad ni vanjšćina, nego da uzopredno napreduju u svakom boljku i građani i vanjšćici. Mi smo mnjenja i uvjerenja, da će oni jedni i drugi raditi složno i zajednički kao jednorodna braća za obćenito dobro svih, duševno i tjelesno, da će se zauzimati za obćeniti napredak, da će čvrsto stajati uz svoju katoličku vjeru i uz svoju hrvatsku narodnost.

Zato nam jamči njihova plamenitost uvidavnost. U tom će ih pomoći Bog i pravi svesrdnom pozornostu Hrvati sve Istre i svih hrvatskih zemalja.

DOPISI.

Rlecke vesti iz Draguča i Huma. (Nastavak i konac). Odmah iz večeraje opazilo se je nad Dragučom veliki dim, koji se je kao stup dizao u vis put neba. Svi su ostali kao zapanjeni i — čudno čuista — mnogim od gledaoca narinala se je slubnja, da to gori kuća obašega poštenoga čovjeka, Antuna Sestana, koji se je uprav naolazio u Humu u društvu mnogih gg. svećenika. Njegova je nesreća, što je dobar kršćanin, pošten i čestit čovjek i pravi rodoljub, od kojih svojstva građani dragučski, „Ostičani“, kao što i nekolicina drugih izvanjskih Dragučana, zaziru kao vrag od tamjana. Pak upravno zato je bio zlobnim takezvanim talijanašem dragučskim (au koji ne znadu drugo talijanski, ako ne proklinjati i vikati „vra“, dapače najljepći od njih bijaše u svoje vrijeme najčešći Hrvat!) tri u peti, te su ga rade toga proganjali i skoro na smrt stukli (kad se je usudio glasovati kod izbora župnika tadašnjega gosp.

župe-upravitelja) nastojali su, pače se i pričinili najveću škodu mu nanesti, da i ubiti ga Njho škodo žudo, što je sve gledaće obuzela kobna slubnja, da je tko nozda svoju crnu, djavolsku namjeru izveo te siroti Tonetu kuću zapalio. Pa nisu se prevarili. Izgorjela je zbilja Antunu Sestanu kuća s konobom, u kojoj je bilo do 50 lskoltilara novoga vina i čabar ulja, i sjenikom, napunjenim sjenom i drugo stvari; u kratko, sav njegov trud i muka ove godine. Nesretni starac Tone iduć kući, sazade za svoju nesreću na putu i premda je još krepak, padao pred Dragučom u nesviet. Neima poštene duše — osim — nekolicine osvetljivih, zlobnih i divijih Dragučana, koji, kako se čuje, niti nisu htjeli pomoći gasiti — koja Toneta i njegovu nesreću nebi od srca žalila i to neka ga utjehi, u njegovoj nevojni. Nije još poznato, tko je podmetnuo vatru ili što je bilo uzrokom, ali jesu svakako vrlo smješne bajke, koje sa se o toj vatri u Draguču izmisleli, koje očito pokazuju, kako bi Dragučani rado svačili krivnju na budi što, samo da im izadje neokaljan njihov već dosta i previše okaljan i razvikan glas. Tako neki svaljuju krivnju na grom, koji da je tobože udario u kuću. Otkuda grom, vi usijane glave, po tako vedrom, jasnom i posve neanaobčenom danu? (Najbrže grmi u vašoj savjesti i vaših glavah, gdje imade „vna ruota di pi!“) Možebit od onoga oblačita, što ga se jedva vidilo tamo negdje za Pazinom, i grom su mu možda čuli samo oni, kojim je stalo do toga, te su se bojali za svoju kuću. (Nije li u tom opet koji spečen janjac?) Žalimo iskreno jadaoga Toneta i buduć da je kod svake prigode i to često doprineo svoj drug za društvo sv. Cirila i Metoda i u druge rodoljubne svrhe, pak i rado pomogao one, koji su se k njemu za pomoć obratili, i budući da se je izkazao vazda i svuda kao i postojan i požrtvovan pobornik za hrvatske svetinje, to ga ovdje toplo preporučujemo dobroćinosti svih hrvatskih rodoljuba, moleći ih, da ga se ponješto pomogua i tako mu se nesreću umanjii. Buduć pako da je on trgovac sa vinom, može mu mnogi pomoći i tim, ako oti negde naruči kakvu zalihu vina. (To preporučujemo osobito braći Slovincem, koji se žalibože obraćaju na najveće naše i svoje neprjatelje u Draguču, da im naruče i pošalju vino, koji su osim toga na glas kao patriotejteli vina). Ako naruče vino kod Toneta Sestana, dvoju svrhu će tim postići: Imati će poštene vino umjerenje cijene, jer kao pošten čovjek svakoga poštene poslužii, pak će zajedno učiniti djelo milosrdja i rodoljublja.

Ovih dana usrećio je Hum sa svojim posjetom poznati bozetski da-spasitelj. Na prolog kroz selo Kotle zastavio je konja, koga je jahao, pred kućom osobe, na glas u ovom kraju sa svoje revnosti i neumorne radnosni protiv svemu i svačemu, što nerovnja duhom talijanaškim; proti svakome, koji ne obzava i silepo ne sliedi grane njegove ter objezava vodje namjere i nastojanja. Ala da ste vidili toga junaka, kako se nije pan svetog poilitanja usudio ni oči uzdignuti, da se možda nebi posumnjalo o njegovoj nepokolebitvoj vjernosti i odanosti spram talijanaške braće! Altro chd u crkvi, moj barba! U crkvi rekao bi, da je nješto drugo od običnih smrtinika, pače više od njih. Niti koljena neprigne rado gledajući naokolo. kako bi u svojoj revnosti i pobožnosti nješto opazio, zašto bi se onda moglo nepočudno osobe, a najpače svećenika kod puka ocnriti i omraziti A da ga vidiš, kada govori sa sebi ravnimi kmetovi! Za stalno nebi u njemu prepoznao onoga muža, koji tako pokorno stoji pred najvećim neprjateljcem svoga roda i jezika, svoje krvi i porodice. Tu vidiš, kako mu je u krv prešla čista „vraća kultura“.

Videći onoga gospodina, bili su mnogi znatijeljni, zašto je došao. No nisu čekali dugo. On im je dno na mjestu sam razjašnjenje. Kao poznati lovac došao je loviti — nevinu djecu za „Legu“. Bio bi rado zapodijeno s kim govor o tom čistom poslu. Nu nikoga nema blizu, kao da je sve zakleto. Ne budi len, potrud se do susjedne kuće, koju je ubitajao među svoje, pa počne sam. Što i kako, nemozemo odati, jer nitko nije razumio, već su mu pokazali hrbat. I gle, on je razumio, pa se s podvijenim repom vrati, otkuda je došao, niti se ne usudi više u drugu kuću zaći. Pomislilo je valjda: Tu ne ima mjesta „Legi“, kad sam tako prošao u kući, gdje sam se nadao najvećemu uspjehu, pa je otišao kući, ter odustao od svojih nastojanja, boriti sa bezkoristno proti naravi. Nu taj gospodin kao pravi lovac nije zdvajao. Što ni sam mogao u ovom, moći da u drugom selu, pomisli on, i što neumogomem ja, učiniti će već vjerni blupac sa svojimi čistimi pomagači. Zato se uputi u društvu svoga vjernoga skutošosa dalje. I ovu valja zabilježiti. Kad se je zaustavio ono pred gore spomenutom, kućom, tražio je nemirno nješto po žepovih, a po namrgodjenom licu dalo se je čuditi, da mu nješto fali. Brzo bolje pošalje jednoga čovjeka, nebi li tu stvar našao. Pa što mislite, kakva li tu stvar bijaše? Jedan dosta

težak batić ili kladio, što ga je putem izgubio, našla je jedna žena. Zašto nosi sobom batić? upitati čete sigurno. I meni se to vidi čudno. Ali najbrže za to, da njegovom pomoći učine u hrvatske glave Humljanu, a napose njihove oboge dječice, talijansku kulturu, kad to već drugutije neide. Možda će biti uzrok i to, da je već malo progledao, pak znao, a i njegova sarjevst mu šapće, kako ne samo u Buzetu, već svuda znaoklo je obiljubljen i radi toga, da će ruu dobro doći batić. Ali mu svaki put, kadgod nas posjeti, želimo iz dna srca srećan put sa vraćom žaljom, da mu bude kućadaleko od nas. Možda će biti bolje sreće tamo negdje među svojimi pobratimi. Neka ide njima prodiikat o kulturi, možda će oni to bolje probaviti nego mi i neka njima sa sobom ponese onn sreću i blagostanje, što ga obećava hrvatskomu kmetu, jer toga oni više trebaju nego mi. Nama bi koliko toliko odalano.

Ako silep vodi silepoga, ova padu u jamu“, čita se u sv. pismu. Istina obih riječi dotazuju najbolje odočaji u Draguču i Humu, kojim bi se moglo pribrojiti i Roč. Ali taj pismo, jer su već onaj četvorici, koja bi htjela zapoviedati cijeloj prostranoj obćini ročkoj, izbrojeni dani. U Draguču stoji na čelu novo pečeni talijanaš čovjek, koji mienja svaki dan nekoliko puta svoju misao. (Talijani porietlom? Bože sačuvaj! Ta najodlučniji između njih zovu se „Grozdić“, koji, budući se valjda i sami uvjereni o svom talijanstvu, prekrucili se na „grošića“. Oni sami izradjavu svoje prezime od talijanskoga „grosso“. Tomu bih dao vjere, jerbo su zbilja „grosso“.

Ali me tu smućuje hrvatski rep — je. Taj vodja talijanaških Dragučana to vam je pravi naš prijatelj!! Pokušao bih, da vam ga predložim, ali to je brate težak posao, nemoguće! Svaki hito drugutije misli, drugutije radi, kako li to već talijanaški vodje i pristae znadu. Dodajem tomu samo to, da ne prodje nikada dan u njegovom životu, a da ne promjeni nekoliko puta svoje nepokolebitvo talijanaško osvjedočenje. Pa taj zapovieda celomuo Draguču i Grimalci! Dapače sada se najčeše za mjesto predjednika u občinskoj upravi i sva je prilika, da će sa svojimi sredstvi i pomoću sebi jednakih pomoćnika prodieliti. Zbilja mi vas je žao, Dragučani i Grimalci, da ste toliko zatučeni, pak ne vidite daboki ponor, kojemu već sada na rubu stojite uslied talijanaške vaše uprave, i u koji se morate do mala smnorvati, ako se već jednom neosvietiste, ter ne izvrucite vođenje i udes vaše občine i vašeg imanja u ruke poštenih i čestih mužera!..

U Humu je malo bolje u tom pogledu. Tu je već odzvonilo vlasti šarenjakoj, koja je ondje toliko vremena rukovodila sve jarne i privatne poslove, a da nije do današnjeg dana ništa koristna za Hum učinila. Osmu poznatog učenjaka, a dvojeci ih trojice neodlučnih, nijedan više ne vjeruje njihovim obećanjem, njihovim zlatnim klanu u zraku, koje da će tobožnji spasitelj snesti u Hum. Samo što im je preostalo od njihove prijašnje neograničene vlade, je nekakav strah, koji reč bi svaki Humljanin pred njima ima. Zašto? Ne mogu shvatiti. Jedini razlog je taj, što su se reč tako svikli na suzanjstvo i robstvo talijanaško, te misle, da inače niti ne može biti, kako oslobođeni židovi su se htjeli vratiti u suzanjstvo egipatsko. Jedina razlika među Humljanj i onimi židovi u pustinji je ta, da su Egipćani predlagali židovom pune lonce mesa, dok italijanaši Humljanom pune lonce izpraznjaju, njih osiromašuju i tjelaso i duševno ih upropašćuju. Hodite samo, Humljanj, po stopi šarenjaka, pak ne samo vi, nego niti vaši unuci neće imati cestu, vode, svoje šume itd., pače niti će imati grublja pristojna, kamo bi vas smjestili na vještaj pećinak! Na šarenjaci naši još ne zdvajaju, nego i nadalje neustrasivo stoje i straha na braniku samospasnihi talijanaških nastojanja, premda bi nesretnici mogli znati, da je to proti naravi i Bogu, pa da si tako nemaknos pravdomoga rječnoga sudca, pred kojega moramo svi stupiti. Kad ne mogu ništa opraviti s dospjelimi mužeri, oni se obraćaju i k malenim, pa tako zavadjaju i smućuju nevinu i bezazlenu dječicu. Ciele dneve stoji na raz-rišu u školu, u kojoj se podučava našim milim materinskim jezikom, pak jednoga milom, drugoga gromom, traćega silom odvraćaju od škole i šalju doma. Osmog toga obilazu kuća, čineć isto sa svojimi nepobitnimi, iz gnušnih talijanaških listića cpepljenimi dokuzi, kao što su „vražji Hrvati“ (što su oni, ako ne Hrvati, kad očito izpoviedaju, da Talijani nisu, a druge urodnosni tu neima?) „porohi“, „asini“, „bestie“ itd. Tim doduše robski vrše zapovied svojega spasitelja, ali dravstvo krše zapovied božanskog spasitelja, koji veli: „Pustite mlene, da dodu k meni, i ne brinite im!“ Pustite ih dakle bezumni, nekaš se uauće i drugo, što bi im bilo na korist!.. ovom i onom svietu. Drugutije vas mora štiti ono prokletstvo: „Jao si ga onomu, koji smuti jednoga od najumnijih! Mnogo i premnogo

Razmarina dostala neki splan,
Pritekajte dok se razgrani!“
Pa rastao tamo — a sneca žar
Sve dan ga za danom ogleda,
I miuiđu: — kome još treba dar?
Ne — otden nikad se neda.
Obredio podavno djevojke,
I svakoj po kitu otkroji,
Uviedo ih u dom je novi sve,
Sad Dragujna na redu stoji.
Dovrzale curice skok na skok,
Sve kitu za kiticom beru:
Ta Dragujni ele isteko rok,
I na prst već trebalo včrn.
Nut — svatova kita i pjesme zuj,
Al nekako čudno se glasa;
Čuj zvonce — još jedno i — tri su,
Zar tako li vodi se snaša?
Gle! — križeva tamo, ta tko je strc,
I krome to nujno op'jelo?
Oh, Dragujni, Bože, sad voda —
Ružmarin joj smrtni velo.

bih morao izgubiti vremena, da vam, gospo-
dine uređivače, samo površno opišem sve do-
gđaje u Draguću i Humu. Nu dična „Naša
Sloga“ ne obstoje samo za nas, pa s toga
završujem, molim Vas, da mi opet kratkog
dozvolite, te vam se oglasim. (Vrlo rado,
Op. uređ.)

Iskreni prijatelj Dragućana i Humljana.

Franiina i Jurina

Fr. Si čuja da kantaju onemu šarenjaku
na Pališćini?

Jur. Čuja sam čuja i ja i dobro sam je
zapamtia.

Fr. Čemo ju zakantati i mi?
Jur. Ha, dajmo! (Oba):

Veseli se zemljo malo ravna,
Koja nisi na glasu odavna
Evo tebi latinska gospode
Da ti za nos tvoga Tona vode.

Nije majka rodila Janaka
Što je majka Tona šarenjaka,
Al se jedna ljuto prevarila
Jer ni sama nije sinu mila.

Prazne tikve plivaju na vodi
A naš Tone sa Latinim hodi:
Latinsko je vjemu sve što vidi
I Latine on svakamo slidi.

Škoda samo da ga pošnja ruži
I obitelj kuću mu okuži:
Drugije bi u on Latini bio
I gospodi jošta veće mio.

Kad j' vrime da se izbor čini
Eto k njemu gospode Latini
Mali veli s bradom i bez orada
Svaki Latin k našem Tonu znade.

Tu se snije, veselo zabavlja
I Hrvatim sve nesriće spravlja
Samo kadkad Tone se zastidi
Gdi mu kćerka hrvatski besidi.

Al je kćerka jogunica mlada
Pa se čudno spram gospode vlada
Ona neće kano strina Mara,
Koj se mila i velada stara.

Lipa kćerka otač mira neda
Ter pospradno u gospodu gleda
A napokon kad joj dozlogrdi
Ovak sbori, nek se čuđa srdi:

Čačo niti ja bi znati htela
Ka nevulja j' Latine donila
Zašto oni uvijek k tebi dođu
A Hrvatom nikada ne podju?

Sve se čini mojoj mladoj glavi
Da jim Hrvat nije tako pravi
Jer botilje i pršut ne vadi
I gospodi trubula ne gladi.

Ti si čačo preveć dobra duša
Al odbrota korist neka sluša:
U gradu ta gospoda ne znaju
Za krvav ti novac jisti daju.

Otrsi se tih šenaca podlihi
Spomeni se svih rođijaka svojih
Obrati se Bogu slovinskomu
I jeziku našem hrvatskomu.

Postena će svi te spominjati,
Nepoštena dica proklinjati,
Budi čovik, a ne ko šarenjak,
Koji cieni jedino srebrenjak.

Kad je Tone kćercu razumio
Od žlosti suze je ronio
Odreće se gospode Latina
I ovako putio je sina:

Dite moje majčina radosti,
Spomeni se njenih milih kosti
Ljubi onu ka te je rodila
I hrvatskim mlikom zadvojila!

Ne daj k sebi latinskoj gospodi
U nikakvoj dobroj ni zloj zgodi
Djavo dođ će i njih uzeti
I sve one, ki su od njih s'pjeti.

Različite vesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda u Istri su pripisali
nam 34 for. hrvatski bogustvo i Gorici. Ži-
vili! — Sabrana 4 for. u malenom druž-

tvancu novih pobratimima za pedesep protiv
pravila pobratimstva u župnom stanu u
Gologorici — U društvu svećenika prigodom
proslave zaštitnika sv. Jeronima u Humu
sabrano 7 for. 30 nvč. — Gosp. Mođričin
na Susaku sabrao u veselom društvu 3 for.
20 nvč.

Gosp. Fr. Livić pripisao nam je 11
for. sakupljenih na piru vrlag otačbenika
Dr. T. Kraljića u Dubašnici. Živili! —
Gosp. S. Kurelić pripisao nam iz Buzeta
u istu svrhu 2 for., darovano od gg. dr.
M. T. A. K. i A. Fl. za knjižicu „Ču-
vajmo svoje prastarine“. — G.
Tomazić Josip i kruna u istu svrhu i za
istu knjižicu. — Gospodin Saršon sabrao
među gg. učitelja 2 for. — Gosp. Jure
Kučić, posjednik u Vidme-u (Južna Ame-
rika) pripisao je prijatelju g. M. Kun-
diću, trgovcu u Opatiji 10 for. za družbu
sv. Cirila i Metoda, a 10 for. za „Bra-
tovščinu hrv. ljudi u Istri. Novce izručio
je g. Kučić gg. blagajnikom. Dočim se
ovim u ime naše mladeži g. Kučić sr-
dačno zakvaljujemo, preporučamo njemu
i drugim našim rođoljubom u dalekom ino-
zemstvu, da se češće sjetiti izvole naših
plemenitih družba. — U Rakavcu sabrao
g. F. Brčić na Lučinu među prijatelji iz
for. 66 nvč. — Gosp. Šime Kurelić iz
Buzeta šalje nam 3 for. 50 nvč. u ime
banke Jonah and the whale.

Cesaraska odluka. U glasilo zemaljskoga
odбора u Poreču od dne 19. t. mj. čitamo pod
gorjim naslovom koliko sliedi: Doznali smo,
da je stigla zemaljskomu odбору od mini-
starstva nutarnjih posala brozajava viest, ko-
jom se probuđuje, da je Njeg. Velicanstvo
odlukom od dne 14. septembra t. g. izreklo
nakano, „da zaključak stvoren u zadnjem
zajednjaju sabora, tičudi se dodatku čitih
stavaka k § 13. Pravilnika o razpračljanju
posloca zemaljskoga sabora nije valjan niti
može stupiti u kripesit, pošto tamo ustanov-
ljeno omedjašenje za članova sabora, obzirom
na stavljanje predloga i interpelacija, predpo-
stavljaju da postoji zakon, koj nebijaše zakonitim
putem stvoren“.

Vlada nije dakle potvrdila zaključak ta-
lijanske sabsorske većine o izključivoj porabi
talijanskoga jezika kod sabsorskih razprava.
Vjenčali se. Predprosloga tjedna vjen-
čao se u našoj krasnoj Opatiji čestiti Hrvat
g. Marjan pl. Zambelli, činovnik c. kr. kot.
suda na Voloskom sa družestvom gospodjicom
Zoricom Car, kćerkom g. Ivana Cara, posjed-
nika i dobrog rođoljuba iz Opatije. Čestitamo od
srca sretnim mladencem!

**Za podružnicu družbe sv. Cirila i Meta-
da u Pazinu** doprinijeli su od dne 19.
maja do dne 22. augusta 1895.: Učitelj Mate
od Mateta i Udovičić Mate pok. Mateta
po 30 nvč. Učitelj Antun pokojnog Filipa i
Gustin Šime pok. Antuna po 20 nvč. Črnja
Blaž, Pucić Ivan, Sironić-Libernet od Jo-
sipa, Mandić Josip, Kopitar Marko, Česić
Mate po 50 nvč. Dr. Dinko Trinajstić po
2 for. Dr. Ante Podreka, Bertosa Ante
pok. Mikule, Sironić Antun pok. Frana,
Sironić Petar od Ivana, Marjanović Vinko,
O. Hrysgogon Mayer po 1 for. Sabrano
dne 23. junija c. god. 1 for. Čvrar Jure
24 nvč. Sabrano na dan sv. Cirila i Me-
toda dne 5. julija c. god. 4 for. 50 nvč.
— Sabrano za Kumičevog govora u hrvat-
skom saboru od dne 19. decembra 1894.
5 for. Ukupno 22 for. 74 kr.

**Poslelo u „Slavjanskoj Čitaonici“ u
Trstu.** Za subotu dne 26. t. mj. privredni-
 odbor naše čitaonice gg. članovim i go-
stovom poslelo. Početak u 9 sati na večer.

Registrana letarska vinarska zadru-
ga na ograničeno jamčenje“ držati će redov-
nito godišnju skupščinu u Puli u vla-
stitoj posarni dne 30. oktobra 1895. (sredu)
u 2 sata po podne. Na dnevnom je redu
izvješće ravnateljstva o djelovanju u prošloj
upravnoj godini (sept. 1894 do septembra
1895) i izvješće nadzornog odbora vrhu
obračuna za istu dobu, pak izbor članova
uprave i nadzora odbora, u koiko je
po štatutih potrebnosti.

Ona gospoda članovi, koja nebi mogla
doći, neka izvole svakako i na dobu pri-
poslati pismeno ovlaštenje kojemu u Puli
se nalazećem članu, da jilh zastupa.

Kanalski stroj.

Program austrijskog ministarstva.
Dne 22. t. mj. sastalo se nanovo carskoino
veće, to je već kod prve sjednice ministar
predsjednik grof Badeni razvio vladin pro-
gram. Glavne točke toga programa jesu:
Vlada će se suprotstaviti svakomu pokušaju,
da se naruši postojeći (?) mir među narod-
nostima u monarhiji; probičke monarhijske
promicati će se po staroj predaji; predložiti će
se vieću novih presnova; spominje češko pi-
tanje, te se sada pomoći od češkog zastup-
stva, da se to sretno riješi. Vlada pozivlje na
pomoć sve stranke proti skrajnim elementom.
Ona će se brinuti za religiozno moralni uzgoj
u školi. Nastojat će, da poboljša gospodar-
stveno stanje pokrajinala na sjeveru i na jugu.

Ona želi, da se proračun za g. 1895. riješi
još ove godine. Spominje predstojeću pro-
mjenu nagodbe između Austrije i Ugarske.
Vlada će predložiti osnovu o promjeni izbor-
noga reda. Pomoći će bilo na koji način si-
romošnijim razredom. Ona će presnovati po-
sreze zakone, civilni postupak kod sudova itd.
Konačno pozivlje sve stranke, da je u tom
nastojanju podpiru.

O tom programu progovoriti ćemo u
budućem broju obširnija.

Iz Buzešćina nam pišu: Stara je istina,
da čovjek, koji zataji svoj rod, svoj jezik,
svoju domovinu, je spravan na svaki zločin.
To mi ovdje doživljujemo sa našim Dragućom.
Občina Draguč je čisto hrvatska, u njoj se
govori naš jezik čistije, nego u mnogih kra-
jevih i govore ga ne samo deset ili stotina
njih, nego svi, pak i ona dva tri krajeva, što
su se u njoj naselili. Ali pak, još neak, daje
se voditi silepo od nekolicine, kojim meo
Koriat, ako uzdrže i podpiruju strasti i nea-
vriat proti bližoj rođenoj braći. Ti ljudi, koji
kvare mladež, pa njoj u svlačem povladjuju,
veliče: „viva la face dei nostri bravi jovinoti“
Irdati će mnogo grieha da okaju, a najveći
je onaj, kojeg su pred malo dana prouzročili.

Na 30. pr. mj. bio je ples u jednoj
kući, koja leži grama kući Antuna Sestana
pok. Vicka, čovjeka kremenjaka, koji se nje-
dao ni strahom ni mitom odvratiti od svo-
jega jezika. Malo dana prije držala se kaznena
razprava proti nekojim mladencem, koji su bili
njepri i dostojnog mu druga Ivana Škrigata,
obšinskog župana, bez ikakvog povoda skoro
na smrt natukli i ranili samo zato, jer neće
da budu ako ne Hrvati. Ti su mladici do-
bili tko dva mjeseca, tko dva čedna zatvora
i ti su mladici bili na onom plesu. Na jed-
nom oko tri sata popodne počme goriti Se-
stanova kuća i izgori sva. Sirota Sestan izgubi
kuću, izgubi 50 hektolitara vina, izgubi do
120 kvintala siena, izgubi sve i osta got golcat.

Steto je bilo sudbeno procijenjeno do 3000
forinta najmanje. Dakako, da je sumnja pala
na one mladice i jedan, sin bivšeg predje-
dnika upravnoga vieća, bio je pod sumnjaju za
svud, pa pušten na slobodu. Teško da se
bude doznalo tko je oganj podmetnuo, al to
je bez sumnje, da toga nebi bilo, kud nebi
bilo onih, koji drže i kvare mladež.

Mi možemo njih pustiti, da se u svojem
blatu valjaju, osvjedečeni, da će doći vrijeme,
kada će pak u Draguču otvoriti oči, pak njim
platiti plućnu, koju zaslužuju, ali sada no smi-
jemo pustiti sirota Antuna Sestana da strada.
On je žrtva svojega značaja, svojega osvje-
dočenja i mi mu moramo pomoći. Već se po
Buzešćini stalo za njega sabirati onako sa-
movoljno i bez ikakve poticaja. Tako je onaj
dijevli Štrped, koji hoće da bude u svakom
plemenitom djelu prvi, premda ga je i ove
godine tuča pobila, već sabrao priliku koli-
činu vina. Njega su sliedili i sliediti će drugi.

Ovim se obračunao na naše prijatelje iz
van Buzešćina, da se i oni smiluju siroti Se-
stanu. Darovi se šalju ili našem uređništvu
ili dr. Matu Trinajstiću, načelniku u Buzetu.

Iz Rahca pišu nam 11. t. mj.: Bilo je
u Vašem cijenjenom listu tužba s ovih strana
o tom, kako smo zapušćeni i zanemareni od
duhovnih i svjetskih obštah u ovom malom
mjestancu. U ovom pristupilo imade 28—30
kućnih brojeva amo tamo ratrešenih. Imado-
mo dostatno djeca sposobna za školu, ali
škole ne ima, a djeca rasta bez nanku u crkvi
i bez poduke u školi — kano divlje stablo
u sumi. Mi ne čujemo svete mise niti blago-
slova niti kršćanski nauk, u obće ništa, što
bi nam moglo oplemeniti srca i dušu. Nu
kad nam se već neće da pomogne s nijedne
strane za naše duševno i tjelesno dobro, mo-
rali bi dar nastojati, da se odzume ovomu
puku svaku priliku i svako sredstvo, koje ga
pudi i vodi na zlo. Tako imademo ovdje po
nedjeljah u privatnih kućah plesove, sad ovdje
sad ondje — vazda bez dočlene dozvole. Pleše
se dakle bez znanja oblasti, a na duševnu i
tjelesnu štetu puka.

Ovoliko do znanja onomu, kojega se tiče
i koji bi morao nastojati, da i naš puk du-
ševno i tjelesno napreduje.

Iz Sv. Petra u šumi pišu nam 16. t.
mj.: Oslanjajući se na opazku uređništva u
zadnjoj „N. Sl.“, javljam s ove strane ko-
liko sliedi:

Kod nas imade ove godine vina u izo-
bilju, osobito crne vrsti. Ni naši starići ne
sjećaju se, da bi ga dosele još ikada toliko
bilo na Supetarščini, koliko ga imade sada.
Pošto jo uz to grodjeje dozorit, biti će iz-
vrstna kapljica. Naši trgovci, posjednici i sve-
ćenici, koji žele imati dobrog, naravnog vina,
mogu se obratiti pismeno ili osobno na ov-
dešnje pravke gg. župnika ili župana, koji
će biti gotovo pripravni podati im potrebitu
naputke. Domaći trgovci, koji su većim dielom
iz protivnog nam tabora, istu posruda nastali
dobitak, guleći i kmeti i strane trgovce. Naš
kmet čeka mirno, samo da plod svojeg dugog
truda savjestno i pošteno prodade. Poznato
je, da u nekoj trgovci kupuju istodobno i bolja
i slabija vina, onda ih mješaju i tako kršćena

za najbolja prodavaju strancem. A da se što-
god i drugoga događa, uči afera Mezzar iz
Provizja, o kojoj je već bilo govora u Vašem
cijenjenom listu. S toga upozorjemo naše
trgovce, koji dolaze ovamo, neka se radje jave
kod gori spomenutih osoba, nego da bi išli
k našim narodnim protivnikom, kojim nije
ništa našeg milo. osim naših sa žaljevi ste-
ženih novaca. Kmeti davaju bolja vina uz
nižu cianu.

**Za unesrećenoga našega rođoljuba
Antuna Šestana** iz Draguča sabrano bijaše
na Lučinu u Rakavcu for. 19.80. — Gosp.
Josip Vodička, kapelan u Rakavcu izručio
nam za nesrećnika 1 for. — Gosp. Gjuro
Rožić, veletržac na Rieci, pripisao nam za
istoga for. 5. Ukupno dakle for. 25.80. Više
for. 5, probičnih u zadnjem broju, ukupno
for. 30.80, koje poslasmu g. dr. M. Trinaj-
stiću u Buzet, da je unesrećenom uruči.

Preporučamo ponovo milosrdju naših
prijatelja nesrećnoga Antuna Šestana.

Daljni dokazi da neima iredentizma u
našem Primorju. Prigodom glasovite pro-
slave 20. septembra u Rimu htjeli su ne-
spasencici Trsta, Istre i Gorické na sve
moguće načine dokazati onim krugovom
Primorja, koji varaju hotočnice i nehotoče,
sebe i druge, tvrdeći, kako neima ireden-
tizma u ovih naših stranah — da su ne-
iskreni, nestočni, da lažu. U zadnjih bro-
jevih donesli smo iz talijanskih novina
izvadke i izvješća o tom, kako su ireden-
tizmi Primorja slavili u Rimu svoju domo-
vinu Italiju i svoga kralja Umbertoa.
Kao daljni dokaz o lojalnosti tih austri-
jskih podanika donasamo danas dva od-
lomka iz rimskih novina i to jednoga iz
„Il Messaggero“ od 26. septembra br. 267
a drugoga iz „La voce della verita“ od 27.
septembra t. g.

Prvi glasi:
„Velika alegorička slika umjetnički
sa bojami izvedena stigla je rimskom mu-
nicipaliju sa sliedećom posvetom:

Trst — sada i vazda — latinski u
misli i srcu — čvrsto — sjeda se i hoće
— domovinu — Rim najkom — prigodom
XXV godišnjice — velike i svećane po-
bjede misli — okreće nade — daruje
ljubav.

Trst XX. septembra MDCCCXCV. —
Il circolo Garibaldi“.

Drugi glasi:
„Per Giacomo Venezian. (To je bio
Trščan, koji se je borio za Italiju. Op.
Ured.). Dočim se je odkrivalo poprsje
majora Pagliari-a jedno 40 Trščana sa tri
zastave uputili se k Vazelli, da polože
vianac pod poprsje Jakova Veneziana.

Na crnih vrpcah vianca srebrnimi
slovi bijaše utisnuto: Trst i Istra stomu
junaku.

Kratkaj govor izrekao je senator Mas-
sarucci predsjednik veteranskog društva,
drug u oružju Veneziana.

On je izrazio nadu za oslobođenje
nespasenih zemalja, uztrvili, da će iati
stari borioći svu svoju pomoć, a na dan
bitke svoje mislice i svojih krv.

Govor bijaše oduševljeno pozdravljen.
Odgovorio mu poletao trščanski rođoljub
Armando Malera, oduševljeno pozdravljen“.

Pa neka vjeruje tko hoće, da nima
iredentizma u austrijskom Primorju!

Iz Kastavske občine pišu nam: Godine
1891. prešao je lov kastavski i pridruženih
obštah u ruke družtvu „Circolo fiammo dei
cacciatori“, u kojemu sa nalazi cviet ričke
inteligencije i aristokracije. Ne ćemo napomi-
njati, kako su spomenuti lov izgubili kastavski
lovci, jer bi moguće i kojemu od „caccia-
tori“ zacrevuto se obraz. Mi držimo s druge
strane, da nije svakako redovito dočao u ruke,
u kojih se danas nalazi. Postupanje spome-
nutoga družtvu izazvalo je među kastavskimi
lovci veliko nezadovoljstvo i ogorčenje, pa
s toga i jesu i moraju da budu naši lovci
veliki neprijatelji ričkog lovačkog družtvu.

Kad bi u: samo napomenuli par riječi više,
avidjela bi i ona gospoda, da su se „nevi-
teški“ ponesla. Al to prepuštamo do zgo-
de

Budni iziče vrijeme „Circolo“, da go-
spodari u naših stranah, omeškala se ona
gospoda, ne bi li i opet smutila naše lovce.
Oni ljeto- uvdjaju kastavskim lovcem dozvole
za lov budana (dočin nisu je prijanjnih go-
dina hčeli dati niti za plaću) u pod pogod-
nosti, da su lovci pismeno obvezdu, da neće
bita poduzimati proti njihovomu društvu, te
da neće pristupiti k budućoj javnoj držbi
proti istemu. Nadamo se, da su naše opet
dati zapeljati na tnan led naši lovci od ričke
lukave gospode, kako su se već jedanput na
svoju škodu i srčanost. Znamo, da su rička
gospoda sada omeškala sako zato, da i na
dalje lovom pašuju i škodu delaju u naših
stranah, a kastavskomu lovcu da puška spava
u kutu. Čujemo, da su se neki već dali za-
mamiti, nu mi im savjetujemo, da povrate
dopust, jer tko jo s njima, nije s nami, a
tako nije s namo, proti nam je. Mi bi prepo-
ručili našim lovcem, da se uztrpe još ovg

kratko vrijeme, pak da se kod budućih dražbe alože, te u slozi i u bratstvu izlazu iz naše obćine riečki „Circolo“, koji se je protiv njih onako bezrazložno ponašao sve do najnovijeg vremena. Onoga naših lovcu ne smiju zaboraviti. Ako se gospoda sada dobrijažu, znajte lovcu, da vas i opet misle zasliepit, pak da bi i umapried s vami vladali se onako „vitezki“. — Ako pak hoće gospoda na svaki način imati i umapried naš lovcu, neka ga barem slano plate.

Postupkom riečke gospode prikralilo se i obćinu za par hiljadarka, na obćina ipak nije ništa poduzela, dapače kad su neki uvjrdjavijai obćinari o tomo spomenuli, reklo im se, da se proti na može. Kad nije obćina ništa poduzela, utiňuje sbođne korake neki naši lovcu, ali bijaše već — prekasno, valjda polag one: vrana vrani oćju ne vadi.

Preporučili bismo slavnomo obću, poglavarstvu u Kastvu, da kod budućih licitacije nastoji, ako je moguće, uzeti lov na svoju ruku), čime bi svakako obćina bila na koristi, a lovcu zadovoljniji nego su bili do sada, te bi napokon prestale vječne tužbe, da zecovi prave na polju silan kvar, kako se, hvala riečkoj gospodi, ove godine u obilnoj mjeri događalo.

Konačno preporučamo također političkoj oblasti, da se skribi kod budućih licitacije lova za obćinu i njezine interese i da se nebi popuštalo i ugadjalo riečkoj gospodi.

Jedan, koga dopada zejfa četvrt.

Iz slovenačke Gorice. (Svoj s a m o k s v o m e l) Kada bi se držali toga gesla svi Slaveni, bili bi na višem stepenu došavog i materijalnog napredka i odzvonilo bi njihovim neprijateljima, koji danas podupiru. Žalibože tako ne biva. Osobito ovdje u Gorici podupiru okoliški Slovenci svoje najluće protivnike a la Venuti (koji je načelnik i odvjetnik i član trgovačke komore), zatim umjeranije Talijane Broilla, Badera itd., koji dosad za Slovence ništa drugo ne učiniše, doli samo to, da su ih podvorili sa traženom stvari i utjerali novac, s kojim se pomogloše. Tko promatra položaj gorčkih Slovenaca i talijanskih trgovaca, taj će se osvjedočiti, da bi propali svi talijanski trgovci u Gorici, kad nebi Slovenci barem tri mjeseca kod njih kupovali. Tko je bio u Gorici, ter si ogledao stvari, kojimi su napunjeni dućani tih trgovaca, osvjetlio se je, da iste troše izključivo Slovenci. Ranim jutrom ili nedjeljom prije podne vidiš, kako turaju ti trgovci Slovence u dućane, kao janjce u brolg, a kada su unutra, tada ih ne izpuste prije, dokle nisu štogod kupili. To sve se događa jedino radi toga, jer Slovenci ne imadu svojih ljudi, koji bi otvorili ili imali trgovinu sa takovim stvarima, koje Slovenci na odielo troše, dotično ne imadu trgovca sa jestvinami na veliko, kod kojih bi se posluživali oni ladanski Slovenci, koji takove danas kod Talijana kupuju, jer Slovence nije koj bi se mogli takmiti s njima. Kad bi imali Slovenci u Gorici barem dvie ili tri trgovine na veliko sa jestvinami i živećom, te isto toliko sa stvarima za odielo i obćuu u obće, tada bi bio njihov položaj sasna drugačiji — nebi se događjale sablazni, da moraju ići Slovenci na sveto Goru okolo mjesta kroz marvinski trg, a mađjarski volovi kroz glavne ulice u klanovicu. Da je tako, tomu smo si sami krivi.

Sasna drugačije je sa slovenskimi obrtnici. Tih je pril can broj u svakoj struci. U prvom redu imademo svojnu tiskaru, knjigoveznicu, tvornicu sveću, radionicu za crkveno posudje, krojaće, postolare, slikare, prodaje papira, trgovca sa vinom itd. Uzprkos tome tim obrtnikom ne cvatu onako ruže, kako bi morale, jer naše prosto ljudstvo neima dostatno samosvijesti, da bi se posluživalo jedino kod svojih ljudi, a razumnici pako nadju stotinu izlika . . . i služe se kod protivnika. Jer su pako ti obrtnici u Gorici temeljni slovenskomu življu, svrha je ovomu dopisu, upozoriti na nje i drugo naše obćinstvo, koje bi jih slučajno potrebovalo. U prvog vrsti imademo Gabrščekovu tiskaru, koja je providjena sa svimi potrebitimi tiskanicami za obćine, ne samo za Goricku, već i dieloma za hrvatske obćine i škole; o bok njemu stoji Jeretičeva i Likarova papirnice, obškrbljene sa svimi potreboćami u toj struci. Prvi imade i knjigoveznicu; za timu sledi jru poznata tvrdka Teodor Slabanja za crkveno orudje i odlikovana tvornica sveću J. Kopača. Upravu ovaj posljednji zasluđuje svaku podporu naših svećenika i crkvenih uprava u Primorju, jer ne samo da je on jedini Slaven u Primorju, koji se bavi tom obrti, već izradjuje sve vrsti sveću upravu tako, ako i ne bolje, nego li Niemac Seemann iz Ljubljane i Talijan Bader iz Gorice; osim toga je kod kilograma mnogo jeftiniji od prve dvojice. Da izradjuje majstorski svoje sveće i upotrebljuje pravi pečlni vosak, dokazalo se ja i kod neke sudbove zaprave, koja je uzslidila proti Seemannu u Ljubljani, jer je bio osvadio Kopača,

da za jeftiniju cieniu daje slabije sveće. Kod te razprave dokazano bje po vještaciji i svjedocih, koji su lučbali Kopačove i Seemannove sveće, da su proizvođi prvoga mnogo bolji, a što se tiče uporaba sveću, ta njihova trajnost, posvjedočio je jedan svećenik trščanske biskupije, da dvie jednako velike i krupne sveće (jedna Kopačova a druga Seemannova) istodobno uzgana, također istodobno na dlaku bez kapaanja i u isti mah dogore. Uslied toga dokaza opozvao je Seemann pred sudom svoje osvade proti Kopaču i preuzeo na se sve sudbene troškove. Našim svećenikom u Istri radi toga polazećom na srca, neka bi se držali gesla „Svoji k s v o m e l“ i u buduću kupovali potrebne sveće samo kod brata Slovenca, jer zasluđuje svaku podporu osim dobre vrsti i jeftinijih sveću, također i zato, buduć da Kopač nije samo Slovenac po imenu, nego i po mišljenju i djelovanju.

Upozorujemo i na dva naša trgovca sa vinom, na koja neka se obrate naši kmeti iz Istre, ako imadu vina na prodaju. Ta dvojica jesu: veleposjednik Anton Pečenko i Ivan Dežeca, koji kupuju i prodavaju čisto i nepokvareno istarsko vino.

Medju krojači imademo majstora Poveraja, koji je izumio za uzimanje mjere i krojenje poseban stroj i patentovao ga u Austriji i inozemstvu. Po tomo stroju može krojiti svakovrstna i svake mode muška odjela dapače i sam krojački naučnik i to poslie kratke upute. Isti izvršuje i radoje za svećenstvo i izvan Gorice. Tako po redu bih mogao nabrojiti mnošinu naših preporeku vrijednih obrtnika, koji ovdje liepo podupiru Slovence, ta su belem proti talijanstvu, nu za danas zaključujem. Buduću put više o drugoj stvari, ako mi dozvolite prostora. (Slobodno. Opazka Ured.)

Iz Rovinjskog sela pišu nam 20. t. m. Odazvili smo se g. uredi, rado Vašoj želji, ta vam ovim javljamo, da imade u našem selu i u našoj okolini izvrstnoga crnoga vina po umjerenih cienah.

Trgovci sa vinom imadu na ruku Zeleznicu blizu odavle, t. j. u Kanfanaru, a što će vino uzeti po moru, lahko mu ga odvezemo u luku u Rovinj. Gospođa trgovci neka se dakle pouzdano podaju u ove strane, a tko bi želio imati ovdje pouzdanu osobu u posla trgovine sa vinom, neka se izvoli pismeno ili ustmeno obratiti na posjednika i rodoljube Šimuna Stormara ili na Antuna Ugrina.

Iz Vodnjana pišu nam 19. t. m. Jedan naš kmet i rodoljub iz Rovinjskoga sela bio je ovdje na prolazku dne 1. t. m. je bio hoćio željezničkim vlakom odavle doma. Na ovrdašnjog postaji zamolio je dotičnoga činovnika, da mu dade vozuu kartu ili vozuu list za Rovinjsko selo. Pitao je dakako hrvatski jer znađe, da su činovnici za to, da služe puku u njegovom jeziku. Ali roćeni činovnik odgovori mu talijanski, da nepozna toga imena (Rovinjsko selo). Kad je naš rodoljub svoj zahtjev hrvatski opetovao, odgovorio mu je činovnik opet talijanski, da neima toga imena.

Naš čovjek, hojeći se, da će ga vlak ostaviti, morao se pomoći, kako je znao, talijanskim jezikom i tada je dobio jedva vozuu kartu. Ovo vam je g. urediće novi dokaz kako državne oblasti počine u Istri jezik hrvatski, jezik ogromne većine pućanstva naše pokrajine.

O. kr. željeznički činovnik, koji se nalazi usried hrvatskoga puka, koji služi na postaji, gdje mora absolutno poznati i hrvatski jezik, odgovara na hrvatske upite ničeno talijanski l.

Ovoliko na porabu gg državnim i zemaljskim zastupnikom hrvatskoga jezika. Praktičan našim sabhrati predplatniko. Jedan od prijatelja našeg lista piše: „Imademo zgrade proti neke krajeve u Štajerskoj i Kranjskoj, ter smo ondje obćili s uglednijimi osobami. U razgovoru dođosmo na razgovor o novinstvu. Ordje ćemo samo nešto spomenuti, što nas je i potaknulo, da ove redke napisemo. Na više mjestah pripovjedahu nam, kako se tamo nastoji, da se seljak predplati na časopis. Seljak je riedko pri novcu, on će radje „in natura“, (u naravi) dati nego gotov novac. Stoga su se neki domislili pa predplata seljaka na časopis, i polože za njega predplatu kod uredništva u gotovu novcu. Seljak prima časopis i rado ga čita, kad pako imade žita ili kukuruza, pilclah ili purana, ili kakovoga drugoga živeća, on oćidje ovakovoj osobi, koja je za njega predplatu platila, pa mu dug odplati u žitu ili kukuruzu itd. uz obćinu, tržnu cieniu. Ovako je seljaku olakhoćena nabava časopisa a opet i časopisi stiču veći broj predplatnikah; nuž to se šire u seljačtvu ideje dotičnoga časopisa. Vidite, bi li to bilo štogod za Vašu prilike tamo?“ U koliko smo mi upućeni, ovakova nešto obstoji samo kod „Puckoga lista“ u Dalmaciji.

Kotarskim školskim viećem u Istri naznanja „Goriška tiskarna“ A. Gabršček u Gorici, da ima u zalihii sve tiskalice (hrvatske i talijanske), propisane

po pokrajinskom zakonu od 31. julija 1895., br. 18. pokrajinskoga zakona, izdanoga ovih dana. Obrazce dobila je tiskarna od merodajne strane iz Istre. Istih tiskalica nema danas jošie nijedna tiskarna. — Ista tiskarna ima u obće svih 20 školskih tiskalica u hrvatskom i italijanskom jeziku Naručbe se izvršuju poštanskim pouzecom.

Narodno gospodarstvo.

Da zimi krompiri ne pogriju u konobi valja odstraniti sve najguđe gomolje, sve klice, i sve lišće, svaku nećist i zemlju sa krompira valja odstraniti, a samo posve zdrave krompire zadržati i razastrieti i na tanko po drvenih rešetkah. Rešetke hoće se, da stoje barem 30 cm. nad zemljom, da izpod njih bude propuha. Rešetke namjestite sa obćinu u sredini konobe, da se krompiri ne dodiraju zidova, koji se u konobah obćino vlaži. Za liepa vremena valja držati otvorena vrata i prozora konobe, da se promieni zrak u konobi, i da se ona promiši. Svako česlo valja krompiri pregledavati, i svaki najguđi krompir odmah odstraniti.

Sadra za zamazavanje prozora. U zimsko doba prozori, koji su prama sjeveru posve lako propuhuju, pa takove sobe i boljom peći vrlo je teško ugrijati. Da prozori ne propuhuju najbolje je zamazati sve pakotine sadrom. Uzme se sadre (gipsa) u prahu umješa se sa malo vode, pa se zamazu pakotine. Sadra se brzo posuši i drži čvrsto,

Rige usried zime. Riga je izvrstna salata, za kojom su mnogi lakomi. I u sried zime može se imati svaki dan uz pećenku i rige, samo ako se ona goji. U tu svrhu uzme se pićkih škrijavica, pa se riga u iste zasija. Škrijavice drže se u kuhinji na toplu i svjetlu mjestu. Za 15 dana uzraste riga tako, da se moge listići kidati i rabiti za salatu. Ako se svako 10 dana sije ima se rige preko cijele zime. G. P.

Javna zahvala.

Hrvatsko pripomoćno društvo u Beču primilo je u svoje blagotvorne svrhe, narodiću u svrhe utolišta, koje za uboge hrvatske djake visokih škola u Beču uzdržaje, tečajem ove godine, alićeće darove; Od slavne gradsko šteditonice u Koprivnici 10 for.; slavnoga grada Križevca 20 for.; sl. „Narodne Otacovnice u Splitu 20 for.; slav. grada Karlova 25 for.; od š. O. Fra Anđ. Franjica (Guća gora kod Travnika) 2 for.; slavne šteditone u Samoboru 10 for.; slavne dioničke šteditone u Križevcih 25 for.; slavne novogradiške šteditonice 25 for.; slavne ličke šteditonice u Gospiću 8 for.; slavne obćine Starigrad 25 for.; slavne Hrvatske eskomptne banke 25 for.; od visokog sabora kraljevine Dalmacije 100 for.; od g. M. Bielića u Kućistu (kroz „Narodni List“ u Zadru) 5 for. i veleć. Karla Dojkovića, kanonika u Varaždinu za g. 1895., 1896. i 1897. po 5 for. — Od sliedeće gospođe u Beču: Leon Boichal, bankir 5 for.; I. A. Kuent, veletržac 5 for.; Al. Petrak, čeluvastnik 5 for.; dr. M. pl. Čačković 2 for.; dr. I. Radinger 2 for.; dr. K. Kozic 2 for.; Andr. Kottas Heldenberški 2 for.; Ante Kottas Heldenberški 2 for.; Franjo Vahčić 2 for.; Drag. Liebermann, pravnik 1 for. 50 nrč.; Ernst Krauth, medic. 2 for.

Plemenitim poduprateljem našeg društva bit će narodnostni rad naših štćenika nagrada za njihovu ljubav hrvatskom diatstvu, a mi im se u ime naših štćenika što toplije zahvaljujemo.

Hrvatsko pripomoćno društvo

U Beču, 1. listopada 1895.
Prodajnik: Tajnik:
Dr. K. Kozic, Franjo Vahčić
dvorani i sudbeni advokat. c. k. činovnik.

Listnica uprave.

Gosp. I. T. u O. nje za god. 1895. Živili!

Listnica uredništva.
Gosp. V. S. u L. Neznanu, da li je Vake pismu izvolite se izjaviti.
Gosp. J. K. u S. Priobćili smo i preporučili prvo izdanje, a drugo nevjerasno. Živili!
Gosp. N. N. za novine dolazeće iz Transilvanije pišćamo i mi 1 nrč. biljega; za ruske, srbsko (iz Ornegore i kraljevine) po 2 nrč. Vam i prijateljem srdćan odzdrav!
Gosp. A. P. u R. Hvala vam na vjesti; odgovoriti ćemo vam privatnim pismom. Živili!
Gosp. A. K. u L. Radi broja od 10. t. m. nemože se ništa proti onomu pošte meštru. Krijuća je na ovrdašnjog pošti, koja je odpremila list u Skradnu (Dalmacija) mjesto k vam. U buduć pošaljite nam samo pasice onih brojeva, koji vam prekasno stignu, a mi ćemo utiñiti svoju. Da ste nam zdravo!

Odvjetnik

Dr. Mihovil Truden

otvorio je svoju pisarnu u Trstu, Via S. Nikolò br. 5, II. kat.

Odvjetnički koncipient,

vješt hrvatskomu, talijanskomu, nje-mackomu i dovoljno slovenskomu jeziku, traži mjesto koncipienta kod jednog c. kr. notara. Poblize o tom kod uredništva „Naše Sloge“.

Slovinci pozor!

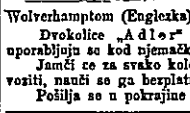
U Barkovljah preuzeo sam dućan jestvina (Taccamjev), kojega sam popunio bogatom svježom i finom robom. Za mnogobrojnu posjet preporuča se vlastnik

Suban Ivan ml.

Jakob Štrukelj, Trst

ulica Caserma br. 16, ulaz Piazza Caserma (naproti velikoj kasarni).

Prodaje po najvjerovatno nižim cijenam svakovrstne engleske dvokolice (Bicykls), Zastupstvo dvokolice „Adler“ iz tvornice H. Kleyer, Frankfurt i „Viktoria Cycle Works“

Wolverhampton (Engleza). 3-50
Dvokolice „Adler“ svjetskoga su glasa uporabljive sa kod njemačke vojske. Jamči se za svako kolo 12 mjeseci, tko nema voziti, nauči se ga besplatno. Pošilja se u pokrajine i na sve kraje.

Kwizide fluid
fluid protiv protin
Najbolje sredstvo protiv protin
Kwizide fluid
protiv protin

Svećar J. Kopač Solkanska cesta broj 9.
preporuča velečastnomu svećenstvu, crkvenim upravam, te slavno mobćinstvu prave
pčelno-vošćane sveće
kilogram po for. 2-45.
Da su ove sveće, koje nose protokolirani tvornički znak, nepokvareno, jamćim sa svotom od 1000 kruna.
Sveće slabije vrsti za pogrebe i postranu razsvietu crkava dobivaju se po vrlo niskoj cieni.
Prodajem također tamjan za crkve!
Lacrima najfiniji klgr. po for. 1.20
obićui 1.—
Gruis —.60
Robu šalje na sve strane austro-ugarske monarkije slobodno od poštarine.
Tiskara Dolenc.

*) Po našem mišljenju imati bi se složiti domaći rodoljubi i vrdjenji lovcu pak na dražbi preuzeti lov. Op. Ur.